

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-319/19-A

Název	Základní škola Karla Čapka, Praha 10, Kodaňská 16/658
Sídlo	Kodaňská 16, 101 00 Praha 10 - Vršovice
E-mail	skola@zskodanska.cz
IČ	47611057
Identifikátor	600041093
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Vaňková
Zřizovatel	Městská část Praha 10
Místo inspekční činnosti	Kodaňská 16, 101 00 Praha 10 - Vršovice
Termín inspekční činnosti	11. 2. 2019 – 14. 2. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Karla Čapka, Praha 10, Kodaňská 16/658 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny (dále „ŠD“). Vzdělávání v ZŠ je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola pro děti“ (dále

„ŠVP“). Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání ŠD, které bylo realizováno v 9 odděleních.

Jedná se o středně velkou školu, která poskytuje vyváženou vzdělávací nabídku. Deklarovanými prioritami jsou budování pozitivního školního klimatu, zabezpečení účinné podpory žákům nadaným a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a prospěšná spolupráce se zákonnými zástupci žáků.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo k výraznému vzestupu celkového počtu žáků. K termínu inspekční činnosti se v ZŠ vzdělávalo 542 žáků ve 22 třídách (14 tříd na prvním stupni a 8 tříd na druhém stupni), nejvyšší povolený počet žáků byl naplněn na 90 %. Vzrostl také počet žáků se SVP na 60 a žáků s odlišným mateřským jazykem na 40. Vzdělávání zajišťovalo k termínu inspekční činnosti 45 pedagogických pracovníků včetně 5 asistentů pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) ve své řídicí práci účelně využívá dlouhodobé pedagogické zkušenosti a zkušenosti získané na pozici vedení organizace (od r. 2007). V procesu řízení se opírá o reálně nastavenou koncepci rozvoje školy. Některé koncepční záměry se ředitelce daří úspěšně naplňovat. Svědčí o tom např. kontinuální zkvalitňování materiálních podmínek vzdělávání, rozšíření spolupráce se zákonnými zástupci žáků, zapojení školy do projektů s důrazem na rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí, zvyšování podpory nadaných žáků. Vzdávající počet žáků v posledních letech dokládá stoupající zájem rodičů o vzdělávací nabídku školy. K naplňování koncepčních záměrů přispívá oboustranně přínosná spolupráce se zřizovatelem a řadou externích institucí.

Reálně nastavená strategie dalšího rozvoje školy vychází z objektivní analýzy výchozí situace. Na autoevaluaci školy se aktivně podílejí všichni pedagogové. Sestavené týmy zmapovaly jednotlivé oblasti, určily silné a slabé stránky a stanovily priority a cíle (např. zlepšit práci metodických orgánů, uvádění začínajících a nových učitelů, zkvalitnění práce s třídním kolektivem). Dalším krokem je konkretizace postupů a nástrojů k jejich naplnění. Aktivní přístup a zapojení všech pedagogů při konstruktivním hledání cesty ke zvýšení efektivity výchovně vzdělávacího procesu je příkladem inspirativní praxe.

Ředitelka vytvořila organizační strukturu, která odpovídá velikosti školy a zajišťuje plynulý chod instituce. Účinnost řízení pedagogických procesů podporuje přenesením části vymezených pravomocí na dvě zástupkyně a další pedagogické pracovníky (vedoucí ŠD, vedoucí metodických orgánů, výchovnou poradkyni koordinátora práce s nadanými žáky a další pověřené vyučující). Funkčním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která je platformou k zapojení pedagogů do řízení školy a konstruktivní výměně názorů.

Úroveň kvality vzdělávání sleduje vedení školy četnou hospitační činností, kontrolou pedagogické dokumentace a dalších oblastí. Ředitelka hospituje zejména na základě podnětu a v případě opakovaných negativních zjištění provádí potřebná personální opatření. Převážná část hospitační činnosti je delegována na obě zástupkyně pro daný stupeň vzdělání. V aktuálním školním roce byly v průběhu jednoho měsíce realizovány hospitace u všech vyučujících na obou stupních. Následná společná reflexe učitelů ve skupinách s hospitujícími, vzájemné sdílení zkušeností, účinnosti využívaných metod a forem práce, osvědčujících se postupů atd. je přínosnou zpětnou vazbou pedagogům. Z analýzy hospitačních záznamů ale vyplývají doporučení ke zvýšení kvality výuky jen u malé části pedagogů. O ne vždy optimální kvalitě vzdělávacího procesu svědčí některé nedostatky zjištěné inspekční činností (např. v nedodržování účinných didaktických postupů, ve vedení

žáků k větší samostatnosti, efektivitě využití informačních technologií, formativním hodnocení). Je tedy zřejmé, že s potenciálem dobře nastavené sebereflexe pedagogů je třeba dále pracovat. Méně časté je rovněž ověření realizace doporučených výukových postupů prostřednictvím následných hospitací.

Ředitelka realizovala potřebná opatření k odstranění nedostatků zjištěných při minulé inspekční činnosti (průkaznost zápisů v třídních knihách, začlenění průřezových témat), kontrolní činnosti vedení však unikly nedostatky ve vedení dokumentace žáků s potřebou podpůrných opatření (včasné vyhodnocování účinnosti individuálních vzdělávacích plánů).

V personální oblasti došlo k obměně a navýšení počtu pedagogických pracovníků. Věkový průměr pedagogů se snížil. Většina z nich splňuje odbornou kvalifikaci. Čtyři vyučující v ZŠ a jedna vychovatelka ŠD nespĺňovali k termínu inspekce kvalifikační předpoklady vyžadované právním předpisem. Nekvalifikovanost některých se projevila v metodických nedostatkách ve výuce. Ředitelka doložila, že nemohla zajistit vzdělávání vyučujícími s odbornou kvalifikací a že za tyto pedagogy hledá kvalifikovanou náhradu. Začínajícím a novým učitelům je poskytována metodická pomoc (seznámení s chodem školy, pověření uvádějící učitelé, podpora na úrovni metodických orgánů), její efektivitu je však třeba zvýšit. Z hospitační činnosti inspekčního týmu vyplývá, že někteří noví a nekvalifikovaní učitelé vyžadují soustavnější odborné i pedagogické vedení.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) jsou využívány nástroje, podporující odborný růst pedagogů, např. vzájemné hospitace, semináře zaměřené na didaktické metody, vzdělávání v oblasti inkluze, efektivní komunikace, práce s nadanými žáky aj. DVPP je zajišťováno koncepčně na základě reálně zpracovaného plánu, vychází z potřeb školy. Pedagogové mají možnost zaměření svého dalšího vzdělávání ovlivnit.

Vícezdrojové financování vytváří příznivé podmínky pro realizaci ŠVP a zajištění plynulého chodu školy. Finanční prostředky od zřizovatele a z dalších zdrojů (např. dotačních programů) podporují inkluzivní vzdělávání (asistenti pedagoga) a obohacují vzdělávací proces všech žáků (lyžařský výcvik, školy v přírodě, primární prevence).

Pravidelná renovace a rozvoj materiálně technického zázemí zajišťuje příznivé podmínky pro vzdělávání. Škola disponuje dostatečným počtem kmenových a odborných učeben, včetně odborných pracoven, cvičné kuchyně, knihovny. Architektonicky citlivě provedenou půdní vestavbou získala škola další prostory ke vzdělávání. Vybavení počítačovou, prezentační a didaktickou technikou je na dobré úrovni, učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, jejich efektivní využití žáky ve výuce bylo ale málo časté. Sedací nábytek v některých učebnách nižších ročníků prvního stupně nezohledňuje dostatečně individuální tělesnou výšku žáků. Tím je omezena možnost správného sezení a nejsou vytvořeny optimální podmínky pro stabilitu sedu a komplexní podporu psaní. Školní družina nedisponuje samostatnými prostory, zájmové činnosti jsou realizovány v učebnách tříd, což je do určité míry limitující. Pro tělovýchovné činnosti, sportovní aktivity a k relaxaci žáků slouží sportovní hřiště, dvě tělocvičny, školní zahrada. Hlavní vchod je zabezpečen celodenní službou ve vrátnici.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh vzdělávání dosahoval rozdílného spektra kvality. Ve zdařilých vyučovacích hodinách (přibližně dvě třetiny hospitovaných hodin) vyučující jasně vymezovali vzdělávací cíle a výuka byla promyšlená a organizačně dobře realizovaná. Výukové formy a metody v těchto hodinách směřovaly ke splnění vzdělávacích cílů, jímž bylo zejména procvičení a upevnění učiva. Adekvátní tempo, střídání činností, zařazování

didaktických her s využitím iniciativy žáků zvyšovalo jejich motivaci a zapojení. Často a účelně byla využívána kooperace žáků ve dvojicích či skupinách, přispívající k rozvoji sociálních kompetencí. Pozitivem některých sledovaných hodin bylo uplatňování vnitřní diferenciacce - různá obtížnost úkolů a rozšiřování učiva nadaným a rychlejším žákům, podpora žáků se SVP s využitím speciálních pomůcek, individuálního přístupu či dopomoci asistenta pedagoga. Asistenti pedagoga se většinou aktivně zapojovali do vzdělávacího procesu a pomáhali žákům se SVP zvládat jejich specifické obtíže či nesoustředěnost. Ve větší části hodin převládala pozitivní pracovní atmosféra a žáci dodržovali kázeň i nastavená pravidla komunikace s učiteli.

V části vyučovacích hodin však byly zaznamenány didaktické a metodické nedostatky a méně účinné pedagogické postupy. Menší důraz kladli někteří vyučující na vytváření správných grafomotorických návyků mladších žáků prvního stupně (držení psacího náčiní, sezení apod.). Méně pozornosti je věnováno rozvoji písemného projevu (převažují doplňovací cvičení), korekci žakovských chyb a vedení k systematickosti v zápisech starších žáků. V malé míře byly účelně využity názorné učební pomůcky. Také efektivita využívání didaktické techniky byla nízká, interaktivní tabule vyučující použili většinou jen k projekci, nevyužívali jejich interaktivní funkci a žáci s nimi pracovali jen ojedinele. Jen v menší části sledovaných hodin byli žáci vedeni k samostatnému objevování nových poznatků a hledání vlastních řešení. Užité metody a formy v těchto hodinách (převaha frontální výuky) jen v malé míře rozvíjely kreativitu žáků. Ne vždy účelně pracovali pedagogové s žakovskou chybou, nevyužili ji jako účinný prostředek k hledání a pochopení problému. V závěru vyučovacích hodin učitelé často nevytvořili dostatek prostoru pro vyhodnocení stanoveného vzdělávacího cíle, shrnutí probraného učiva a zhodnocení práce žáků s využitím sebereflexe nebo vrstevnického hodnocení. Téměř ve třetině sledovaných hodin byla vyučovací hodina učitelem zhodnocena jen formálně nebo nebyla zhodnocena vůbec.

Vzdělávací nabídka je doplňována prostřednictvím řady školních projektů, jež se příznivě promítají do rozvoje klíčových kompetencí. Důraz je kladen na osobnostní a sociální výchovu žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosažených znalostí žáků je ověřována a hodnocena běžnými způsoby (hodnocení práce v průběhu školního roku, písemné výstupy, zkoušení, práce v projektech). Účelně jsou k hodnocení žáků a stanovení vhodné strategie dalšího postupu vzdělávání vytvářena žakovská portfolia. Individuální i celkové výsledky vzdělávání jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, projednávány na jednáních pedagogické rady. Při zjištěných individuálních výkyvech či studijních neúspěších pedagogové přijímají opatření (nejčastěji formy individuální podpory), která přispívají ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků. Z přehledu klasifikace je zřejmé, že ve sledovaném období žáci dosahovali stabilně dobrých celkových výsledků, v externím testování z matematiky, českého a anglického jazyka výsledků srovnatelných s celorepublikovým průměrem. Škola věnuje pozornost adaptaci žáků 1. ročníku na školní docházku, kterou pozitivně ovlivňuje spolupráce s mateřskými školami. Přejít žáků z prvního na druhý stupeň je většinou plynulý, neprovázejí jej výrazné výkyvy v prospěchu.

K informování zákonných zástupců jsou vedle standardních nástrojů efektivně využívána tripartitní setkání ve formátu učitel - rodič - žák. K zamyšlení nad vhodnou strategií dalšího postupu učení žáka na tripartitních schůzkách pomáhají hodnotící portfolia.

Dílčí nedostatky v oblasti formativního hodnocení byly inspekční činností zjištěny v poskytování efektivní zpětné vazby žákům. Nízká je míra hodnocení úrovně žakovského písemného projevu. Prohlídkou školních a pracovních sešitů žáků byla zaznamenána méně častá kontrola a neopravování žakovských chyb některými vyučujícími. Žákům tak není dostatečně poskytována potřebná zpětná vazba o úspěšnosti a správnosti jejich práce, opomíjen je tím i výchovný aspekt. Z prohlídky žakovských knížek vyplynula nízká frekvence klasifikace v některých předmětech. Účelně jsou však v žakovských knížkách uplatňovány prvky sebehodnocení, které umožňují žákům uvědomit si, jakého učebního pokroku dosáhli. V některých třídách žáci pravidelně reflektují svoji práci prostřednictvím hodnotících listů.

Systém školního poradenství je vhodně nastaven. Škole se daří identifikovat individuální potřeby žáků se SVP, žáků s odlišným mateřským jazykem i žáků ohrožených školním neúspěchem. Jsou využívány účinné nástroje - screening třídních učitelů, působení externí psychologů a speciální pedagožky, depistáž. Na základě doporučení školských poradenských zařízení jsou realizována podpůrná opatření (plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány, součinnost učitelů a asistentů pedagoga ve výuce, pedagogická intervence, doučování, výuka češtiny pro cizince). Účinnost poskytování podpůrných opatření byla ale v některých případech vyhodnocena jen formálně a ze zjištění nebyly systematicky vyvozeny skutečně konkrétní cíle rozvoje žáků pro další období.

Škola systematicky vyhledává a podchycuje nadané žáky a poskytuje jim podporu. V rámci výuky je využíván individuální přístup a rozšiřování základního učiva. Nad tento rámec žáci na prvním stupni absolvují výuku jedné hodiny matematiky či jedné hodiny českého jazyka týdně mimo svoji kmenovou třídu, při které jsou užívány speciální výukové materiály a pomůcky, hry, hlavolamy apod. Škola vytváří prostor pro zapojování žáků do vědomostních i sportovních soutěží. Řadu akcí škola sama pořádá nebo se do jejich pořádání zapojuje. Nadstandardní je zapojení žáků do turnajů deskových her podporujících logické myšlení a jejich úspěchy na celorepublikovém i evropském poli.

Školní preventivní strategie reflektuje potřeby a specifika školy. O účinnosti prevence svědčí nízký počet rizikových projevů chování ve sledovaném období. Ojedinelé závažné kázeňské přestupky či výskytu neomluvené absence řeší vedení školy na jednáních s rodiči (výchovné komise), případně ve spolupráci s odbornými pracovišti (odbor sociálně-právní ochrany dětí). Situaci škola pravidelně analyzuje, přijímaná opatření (práce s třídními kolektivy, intervence sociálního pedagoga, školní projekty zaměřené na rozvoj pozitivních mezilidských vztahů aj.) přispívají k eliminaci výchovných problémů. Pedagogové uvážlivě přistupují k udělování výchovných opatření, pochvaly a kázeňská opatření jsou využívány rovnoměrně.

Závěry

Vývoj školy

- od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 se zvýšil počet žáků o 49 %, v roce 2018 byl změněn nejvyšší povolený počet žáků na 600
- došlo k obměně a navýšení počtu pedagogických pracovníků a vytvoření pozice druhé zástupkyně ředitelky školy
- byly aktualizovány klíčové dokumenty školy (školní vzdělávací programy, školní řád)
- došlo ke zlepšení materiálních podmínek

Silné stránky

- systematická podpora nadaných žáků
- využívání společné reflexe učitelů v rámci hospitační činnosti, vzájemné sdílení zkušeností, osvědčujících se účinných postupů apod.
- účelné využívání kooperativních forem výuky podporující rozvoj sociálních kompetencí žáků
- realizace celoškolských projektů s důrazem na osobnostní a sociální výchovu žáků
- využívání žákovských portfolií pro hodnocení práce a strategií dalšího postupu učení žáka

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší efektivita kontroly projevující se v rozdílné úrovni kvality výuky, dílčích nedostacích ve vedení dokumentace žáků s potřebou podpůrných opatření a v nižší míře poskytování zpětné vazby žákům vyučujícími (hodnocení a oprava chyb písemného projevu žáků)
- méně účinné pedagogické postupy v části vyučovacích hodin, didaktické a metodické nedostatky
- v některých případech jen formální vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření žáků se SVP
- menší důraz na funkční rozvoj grafomotorických návyků, podporu a kontrolu správnosti písemného projevu žáků
- sedací nábytek v některých učebnách nižších ročníků prvního stupně nezohledňuje dostatečně individuální tělesnou výšku žáků
- nízká efektivita využívání didaktické techniky (nevyužívání interaktivní funkce)

Příklady inspirativní praxe

- pedagogové se aktivně podílejí na autoevaluaci školy, pojmenování silných a slabých stránek, stanovení priorit, cílů a konkrétních opatření k jejich naplnění

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zefektivnit pedagogické řízení školy s ohledem na zvýšení kvality pedagogické práce
- zefektivnit kontrolní činnost
- soustavněji odborně i pedagogicky vést začínající a nově nastupující učitele (posílit úlohu metodických orgánů, intenzivněji využívat možnosti vzájemných hospitací či oborové spolupráce s vyučujícími jiných škol)
- systematicky sledovat a vyhodnocovat vzdělávací pokroky žáků s potřebou podpůrných opatření, do vyhodnocení zapojit vyučující jednotlivých předmětů, s vyhodnocením včas prokazatelně seznamovat zákonné zástupce žáků
- věnovat dostatečnou pozornost vytváření správných grafomotorických návyků mladších žáků prvního stupně, upevňovat návyk správného sezení

- neopomíjet soustavně využívat jako zpětnou vazbu kontrolu a opravování žákovských chyb v pracovních a školních sešitech
- účinněji pracovat s žákovskou chybou
- zajistit ergonomicky vyhovující výšku žákovských stolků a židlí, zohledňující individuální tělesnou výšku žáků
- neopomíjet zásadu názornosti (častěji účelně využívat názorné učební pomůcky), posílit využití interaktivní složky při využívání didaktické techniky
- lépe využívat závěry vyučovacích hodin, sebehodnocení a vrstevnické hodnocení žáků

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatku v materiálních podmínkách vzdělávání (zohlednění ergonomických potřeb žáků) a adekvátní opatření k prevenci nedostatků v ostatních oblastech zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Aktuální platné rozhodnutí č. j. MSMT-32012/2017-2 (nejvyšší povolený počet žáků ve škole) s účinností od 1. 9. 2018
2. Potvrzení ve funkci ředitelky Základní školy Karla Čapka, Praha 10, Kodaňská 16/658, s účinností od 1. 8. 2013
3. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 10 v úplném znění s účinností ke dni 1. 6. 2013
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro děti“ platný od 1. 9. 2018
5. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2017
6. Školní řád platný od 22. 2. 2018
7. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2018/2019 vedený k termínu inspekce
8. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2016/2017 až 2018/2019 vedené k termínu inspekce
9. Školní matrika vedená k termínu inspekce
10. Třídní knihy ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 vedené k termínu inspekce
11. Třídní knihy školní družiny (přehled výchovně vzdělávací práce), školní rok 2018/2019 vedené k termínu inspekce
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce (vybraný vzorek)
13. Kniha evidence úrazů vedená k termínu inspekce

14. Portfolio výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků vedené ve školním roce 2018/2019
15. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2017
16. Výkaz zisku a ztráty za 12/2017
17. Hlavní kniha účetnictví za 12/2017
18. Rozbor hospodaření za rok 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Karel Pešina v. r.

PhDr. Lukáš Lebduška, školní inspektor

PhDr. Lukáš Lebduška v. r.

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Bc. Hana Vejdovská v. r.

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

Mgr. Iva Hlásenská v. r.

V Praze 11. 3. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivana Vaňková, ředitelka školy

Mgr. Ivana Vaňková v. r.

V Praze 14. 3. 2019